

RENDIBILITAT DELS PLANS DE PENSIONS D'OCUPACIÓ EN 2010

L'any 2010 ha estat presidit per una permanent incertesa, associada a un feble creixement de les economies avançades en el seu conjunt. El procés de recuperació de l'estabilitat financera s'ha paratitzat. Les autoritats monetàries europees i americanes han adoptat mesures per recolzar al sector financer amb la finalitat d'intentar reactivar el creixement econòmic. Malgrat aquestes mesures i les grans quantitats de recursos mobilitzats, hi ha tres factors que fan mantenir la incertesa sobre una evolució de l'economia mundial sostinguda, equilibrada i sòlida.

El primer factor és l'efecte de la crisi financera i de deute sobre el comerç mundial: es manté la debilitat de la demanda interna, hi ha un lleuger repunt de les exportacions i les importacions romanen per sota del seu nivell normal. El segon factor radica en la necessitat d'engegar plans de consolidació fiscal creïbles. I el tercer, que posa en dubte la sostenibilitat del creixement mundial i que ha provocat inestabilitat i alts nivells de volatilitat, estriba en com reduir els grans volums de deute públic i privat sense comprometre per això el funcionament de l'ordre financer internacional.

Europa i EUA discrepen sobre les receptes per sortir de la crisi. La UE defensa polítiques de reducció dràstica dels dèficits públics amb fortes mesures d'austeritat, mentre que EUA defensa el contrari: no precipitar-se en la reducció de la despesa pública fins que la recuperació es consolidi, ja que realitzar retallades substancials pot enfonsar un incipient creixement econòmic.

Davant la situació de sortida de la crisi i dels riscos a ella associats, es poden catalogar tres grans blocs de països. En un primer bloc, Xina i les economies emergents, que surten de la crisi a gran velocitat, tenen un nivell d'activitat elevat i comencen a generar tensions inflacionistes. En un segon bloc, EUA amb les seves polítiques d'estímul, juntament amb Canadà, Suècia i Noruega, que mai van tenir bombolla immobiliària ni grans nivells de deute. I en el tercer bloc, l'eurozona i Regne Unit, que malgrat la locomotora alemanya, no acaben de solucionar la seva crisi fiscal i financera.

INDICADORS 2010 MUNDIALS

	Alemanya	Espanya	EEUU	Xina	Japó	UE
PIB	3,6%	-0,1%	2,6%	10,3%	3,9%	1,7%
Desocupació	7,3%	20,3%	9,7%	4,1%	5,1%	9,8%
Inflació	2,1%	3,0%	1,4%	3,3%	-0,9%	2,6%

Fuentes: Eurostat y FMI

Si alguna cosa ha caracteritzat a l'any 2010 des del punt de vista econòmic, ha estat la crisi de deute sobirà. Aquest factor ha afectat en major o menor mesura a tota Europa i ha posat en dubte el futur de l'euro. Al costat de la crisi de deute sobirà, ha estat necessari adoptar mesures dures com ara els plans d'austeritat, amb la finalitat de complir els objectius de dèficit marcats per la Comissió Europea i restablir la confiança als mercats.

Els dubtes sobre la solvència de l'economia grega al febrer de 2010 van fer trontollar els mercats. A l'abril de 2010 la situació semblava insostenible, arribant als 1.000 punts bàsics sobre el bo alemany. Finalment, Grècia va ser rescatada. La Unió Europea i el FMI van crear un fons de 750.000 milions d'euros amb l'objectiu d'estabilitzar els mercats. No obstant això, la crisi no va acabar aquí. El fet que els bancs irlandesos requerissin grans injeccions de liquiditat (la qual cosa va suposar que el dèficit públic arribés al 32% del PIB) va tornar a reactivar la crisi de deute a la zona euro. Aquesta situació es va resoldre amb el rescat d'Irlanda, amb un cost de 85.000 milions d'euros. La situació de Grècia i Irlanda va crear dubtes sobre la solvència i credibilitat dels països perifèrics de la zona euro, i l'efecte contagi es va estendre a països com Portugal, Espanya i Itàlia.

Els CDS (Credit Default Swaps) o assegurances d'impagament de deute, constitueixen un indicador que mesura l'evolució del risc d'impagament dels emissors de deute. Juntament amb la prima de risc de cada país (sobrepriu que exigeixen els inversors per comprar el deute enfront el bo alemany, el preu del qual és el que s'utilitza com a referència ja que està considerat com el més segur), són un bon termòmetre per mesurar el sentir del mercat. Segons ambdós indicadors, Portugal, Espanya, Itàlia i Bèlgica són els països de la zona euro el deute dels quals provoca més desconfiança. Si un país té una prima de 400 punts bàsics i no pren mesures, l'impacte de la sobre despesa per finançar-se en el conjunt de l'economia genera un impacte negatiu en el PIB d'un 0,85% anual.

INDICADORS 2010 EUROZONA

	Alemanya	Espanya	França	Itàlia	Grècia	Irlanda	Portugal
PIB	3,6	-0,1	1,7	1,0	-4,0	-0,3	1,1
Dèficit públic ⁽¹⁾	3,5	9,3	7,6	5,0	9,6	32,3	7,3
Deute públic ⁽²⁾	75,7	64,4	83,0	118,9	140,2	64,8	82,8
CDS ⁽³⁾	39,6	200,1	69,3	163,5	671,7	292,2	286,7
Prima de risc ⁽⁴⁾	0	148,08	33,3	131,5	629,3	305,0	269,6

Fuentes: Eurostat y FMI

⁽¹⁾ % sobre el PIB

⁽²⁾ % sobre el PIB

⁽³⁾ mitjana de l'any en punts bàsics

⁽⁴⁾ mitjana de l'any en punts bàsics

L'actual crisi financera ha forçat als estats membres de la UE a adoptar mesures excepcionals amb la finalitat d'atenuar el deteriorament econòmic i procurar l'estabilitat de la moneda única. La intervenció de Grècia i Irlanda pels seus problemes de solvència, la reforma del mercat de treball i del mercat financer, el pla de reducció de la despesa pública amb una reducció dels salaris dels empleats públics d'un 5% i la suspensió de la revalorització de les pensions en 2011 constitueixen, entre altres retallades, la contribució espanyola a l'estabilitat de la moneda única.

La reforma del mercat de treball ha introduït un seguit de mesures de caràcter estructural amb l'objectiu de coadjuvar a la reducció de la desocupació i incrementar la productivitat de l'economia espanyola. No obstant això, la realitat ens mostra que el mercat laboral espanyol segueix en una situació alarmant i desoladora: la xifra d'aturats és de gairebé 4,7 milions, el major nombre de persones sense treball des de 1976. La taxa d'atur aconseguix el 20,33% de la població activa. Els plans parcials per incentivar la contractació han fracassat. Tot apunta al fet que l'ocupació seguirà caient com a mínim fins al primer quadrimestre de 2011. No s'albira una recuperació econòmica clara, que és la condició imprescindible per crear ocupació. A més, el ritme previsible d'augment del PIB para 2011 resultarà insuficient per generar ocupació neta.

Els mercats de borsa mundials durant l'any 2010 han tingut comportaments dispars, que van des dels guanys dels principals indicadors de la borsa americana i alemanya, fins a importants pèrdues dels índexs d'Espanya, Grècia o Itàlia.

L'índex del mercat espanyol, l'IBEX 35, s'ha vist penalitzat per la debilitat del creixement econòmic. En l'any 2010 el PIB va tenir un creixement negatiu del -0,10%, i això per l'elevat dèficit fiscal i l'endeutament exterior, pels dubtes sobre la situació real del sistema financer i també pel risc país. La caiguda de l'ocupació, l'estancament dels salaris nominals, la pujada d'impostos (IVA, tabac) i la inflació, han provocat una pèrdua real de renda disponible. Aquesta és el motor de la demanda interna i, per tant, el principal generador del creixement econòmic.

Els factors anteriors s'han reflectit en les cotitzacions de les empreses i del deute públic, amb alta volatilitat i descens de les seves cotitzacions.

En el balanç final de l'exercici, el bon comportament en termes de facturació i beneficis de les companyies cotitzades en la borsa espanyola no ha estat suficient per mantenir el preu de les accions, a causa del comportament negatiu de l'anomenat "risc país".

RENDIBILITAT 2010

ÍNDEXS BORSARIS

Nikkei 225	-3,01%
S & P 500	+12,78%
Nasdaq 100 Índex	+19,22%
FTSE 350	+10,81%
IBEX 35	-17,43%
Dow Jones Ind.	+11,02%
Eurostoxx 50	-5,37%
MSCI Worldl	+5,35%

Els mercats de renda fixa, especialment els de deute públic, han reflectit les tensions financeres mundials. A destacar, entre els països de l'àrea euro, el desplomament de les cotitzacions del deute sobirà de Grècia i Irlanda, i el seu posterior rescat que va suposar accions coordinades amb la finalitat de garantir el seu finançament i evitar que acudissin al mercat per finançar-se. Malgrat aquestes actuacions conjuntes, el deteriorament de la confiança s'ha deixat sentir sobre el deute públic de països perifèrics de l'àrea euro, impulsant a l'alça les rendibilitats i el diferencial de tipus sobre els bons alemanys.

Entre els factors que han alimentat les tensions dels mercats mundials de renda fixa i de divises, s'ha de ressaltar la lenta recuperació de l'activitat econòmica als països de la zona euro i l'escàs efecte de les mesures adoptades en la recuperació de l'ocupació. Aquesta situació ha portat als bancs centrals a mantenir els baixos tipus de referència i també a aplicar mesures d'expansió monetària, a fi de reactivar el mercat interbancari i impulsar el finançament de les empreses.

En l'any 2010, a causa de la desconfiança i a la inestabilitat dels mercats de crèdit, el deute corporatiu s'ha traslladat als propis mercats de bons, que han sofert fortes caigudes al mercat primari a causa de l'absència de mesures de suport i impuls a les emissions de bons. Aquesta situació ha suposat que els emissors hagin trobat més dificultats per col·locar els seus títols que en anys anteriors.

Per contra, el mercat ha enregistrat un increment notable de les operacions en "repos" (operacions amb pacte de recompra de renda fixa a curt termini). Aquest ha estat l'instrument utilitzat per a l'obtenció de liquiditat, i ha servit així mateix com a refugi per a la inversió a molt curt termini amb una seguretat raonable.

En aquest entorn complex, dinàmic i canviant dels mercats de renda fixa i variable, la rendibilitat mitjana dels fons de pensions del sistema d'ocupació en 2010 ha tingut un comportament discret, amb una variació positiva del 2,01%.

L'estructura mitjana de la cartera dels fons d'ocupació a Espanya en l'any 2010 es desglossa de la següent manera:

Renda fixa pública	27%
Renda fixa privada	34%
Renda variable	18%
Tresoreria	11%
Altres actius	10%

A continuació i per concloure, es presenta la rendibilitat d'alguns dels principals plans de pensions d'ocupació, tant del sector privat com del públic.

RENDIBILITAT PLANS DE PENSIONS D'OCUPACIÓ A 31/12/2010

SECTOR PRIVAT

NOM DEL PLA	REND. 1 ANY	REND. 3 ANYS	REND. 5 ANYS	NÚMERO DE PARTÍCIPS	NOM DEL FONDS	GRUP FINANCER
AGUAS DE BARCELONA	4,57	2,07	2,53	1.085	CAIXA BARCELONA 4	SEGURCAIXA H.
BANCO DE ESPAÑA	1,99	0,88	2,34	2.308	FONDEBE	IBERCAJA
CCOO	0,48	-0,06	1,07	856	BBVA EMPLEO 5	BBVA
EMPL. CAIXA GALICIA	-0,50	0,58	2,28	4.907	BIA 01	AVIVA
EMPL. TELEFÓNICA	0,56	- 7,79	- 3,41	39.343	EMPL. TELEFÓNICA ESP.	FONDITEL
EMPL. SA NOSTRA	0,68	1,22	----	1.695	F.P. EMPLEATS	CASER
EMPL. UNICAJA	0,02	1,46	2,62	5.061	UNIFONDO P. V	AVIVA
FERROCAR. METROP. BARCEL.	4,03	- 0,04	1,96	1.992	PENSIONS CAIXA 10	SEGURCAIXA H.
GAS NATURAL	5,87	2,54	3,07	3.856	GAS NATURAL FP	SEGURCAIXA H.
IBERDROLA	1,50	0,47	1,57	10.790	EMPL. IBERDROLA	BBVA
MAHOU	0,52	1,76	2,35	1.457	BBVA EMPLEO 7	BBVA
P.P. CAJAMADRID 23	3,69	0,89	1,58	19.084	EMPL. CAJAMADRID	CAJA MADRID
P.P. EML. AENA	0,73	1,93	2,39	10.723	BBVA E. ONCE	BBVA
P.P. ENDESA	0,30	1,27	2,77	17.522	PSE GRUPO ENDESA	IBERCAJA
REPSOL PETROLEO	0,79	1,11	2,15	3.730	REPSOL II	BBVA
SANTANDER EML.	-0,47	0,28	----	23.660	SANTANDER EML.	SANTANDER
SEAT	0,15	1,37	----	5.632	BBVA COLECTI. DOS	BBVA
SISTEMA MAPFRE	-1,67	1,39	2,62	9.506	MAPFRE VIDA DOS	MAPFRE
TRABAJ. CAIXA	7,61	- 0,09	1,53	29.695	PENSIONS CAIXA 30	SEGURCAIXA H.
TRANSP. BARCELONA	4,51	0,53	2,26	4.450	PENSIONS CAIXA 19	SEGURCAIXA H.
SISTEMA D'OCUPACIÓ	2,01	-0,21	1,41			
INDIVIDUAL R.F. MIXTA	-1,54	- 1,40	0,11			
INDIVIDUAL R.V. MIXTA	-0,82	- 4,98	-0,59			
SISTEMA ASSOCIAT	0,95	- 0,78	1,66			

Dades: INVERCO i elaboració pròpia

RENDIBILITAT PLANS DE PENSIONS D'OCUPACIÓ A 31/12/2010

ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

NOM DEL PLA	REND. 1 ANY	REND. 3 ANYS	REND. 5 ANYS	NÚMERO DE PARTÍCIPS	NOM DEL FONDS	GRUP FINANCIER
ADMINISTRACIÓN ESTADO	-0,25	0,90	2,02	604.608	BBVA EMPLEO DOCE	BBVA
ADM. LOCAL DE LUGO	-1,42	1,02	1,72	317	CAIXA GALICIA VIII	AVIVA
ADM. PÚBLICA MURCIA	-0,29	1,44	----	51.206	CAJA MURCIA VII	CASER
AYTO. ALCALÁ DE HENARES	-1,19	-0,31	3,39	871	IBERCAJA COLECTIVOS	IBERCAJA
AYTO. ALMERÍA	-0,67	0,54	2,05	914	CAJASOL INSTITUCIO. 1	CASER
AYTO. A CORUÑA	0,49	1,53	2,60	1.169	FONGALICIA IV	AVIVA
AJUNT. BARCELONA	0,76	1,46	2,25	37.532	FONDO 23	BBVA
AYTO. BURGOS	-0,87	-0,43	1,59	1.471	AHORROPENSIÓN DOS	CASER
AYTO. CARTAGENA	-1,31	-0,20	1,68	1.249	IBERCAJA COLECT.	IBERCAJA
AJUNT. CAMBRILS	4,18	3,61	3,58	449	PENSIONS CAIXA 41	SEGURCAIXA H.
AYTO. COLLADO VILLALBA	0,80	0,25	1,38	603	BBVA EMPLEO 5	BBVA
AYTO. COSLADA	4,02	3,54	3,48	606	PENSIONS CAIXA 41	SEGURCAIXA H.
AYTO. CUENCA	4,03	3,52	3,47	507	PENSIONS CAIXA 41	SEGURCAIXA H.
AYTO. FUENLABRADA	-0,59	0,82	1,66	1.283	BBVA EMPLEO DIEZ	BBVA
AYTO. GRANADA	-1,26	1,99	----	2.063	IBERCAJA COLE.	IBERCAJA
AJUNT. GRANOLLERS	0,70	1,42	1,86	669	BBVA COLECTI. DOS	BBVA
AYTO. LAS PALMAS G.C.	0,99	0,70	----	2.751	FONDPOSTAL P. V	BBVA
AJUNT. LLEIDA	3,14	----	----	1.160	PENSIONS CAIXA 72	SEGURCAIXA H.
AYTO. LOGROÑO	-1,21	-0,11	1,16	780	IBERCAJA COLE.	IBERCAJA
AYTO. LUGO	-0,12	-0,13	1,52	604	CAIXA GALICIA III	AVIVA
AYTO. MADRID	4,39	0,91	1,99	32.737	AHORRO MADRI XL	CAJA MADRID
AYTO. MIJAS	0,60	0,05	1,18	831	BBVA EMPLEO 5	BBVA
AYTO. MURCIA	-0,48	1,20	3,02	2.478	CAJAMURCIA III	CASER
AYTO. PALENCIA	0,99	1,35	2,24	465	PENSIÓN F. BANESTO	SANTANDER
AJUNT. PALAFRUGELL	5,52	0,07	3,77	255	PENSIONS CAIXA 22	SEGURCAIXA H.
AYTO. PARLA	-1,07	-0,08	1,19	575	IBERCAJA COLE.	IBERCAJA
AYTO. POZUELO Y	-0,42	----	----	968	BBVA PENSIONES IV	BBVA
AJUNT. PREMIÀ	3,30	1,77	2,90	127	PENSIONS CAIXA 3	SEGURCAIXA H.
AYTO. PUERTO DEL ROSARIO	-0,84	3,91	----	324	GENERALI EMPLEO UNO	GENERALI
AYTO. SALAMANCA	-2,28	-0,14	----	1.027	FONDUERO ENT.	MAPFRE
AYTO. SAN BARTOLOMÉ TIR.	2,27	-1,72	0,92	526	BBVA EMPLEO DOS	BBVA
AYTO. SANTANDER	-0,02	3,12	3,69	1.575	FONDO CAJ. CANT.	CASER
AYTO. SANTOÑA	-0,34	----	----	111	FONDO CAJ. CANT.	CASER
AYTO. TELDE	0,99	----	----	762	FONDPOSTAL PENS. V	BBVA
AYTO. TORRELAVEGA	0,04	3,15	----	478	FONDO CAJ. CANT.	CASER
AYTO. VALENCIA	-0,37	----	----	5.491	PENSIOVAL III	AVIVA
AYTO. VILLAGARCÍA DE AROUSA	-0,75	0,24	1,96	355	CAIXANOVA I FP	CASER
CABILDO EL HIERRO	-1,42	0,25	----	272	SANTANDER AHORRO 16	SANTANDER
CABILDO TENERIFE	-0,31	0,63	2,27	1.229	FONDCANARIAS E.	CASER
C. CANTAB. AYTO.	-0,40	2,53	2,99	476	FONDO CAJ. CANT.	CASER
C. GALICIA CORPORACIONES	-0,99	-1,02	0,61	1.193	CAIXA GALICIA III	AVIVA
COM. AUT. CANARIAS	0,33	----	----	64.962	EMP. PUBL. COM. AUT. CANARIAS	CASER
CONSELL INSUL. EIVISSA	2,80	2,46	2,77	760	PENSIONS CAIXA 70	SEGURCAIXA H.
CORTES VALENCIANAS	-0,65	-0,84	1,92	186	PENSIOVAL III	AVIVA
DELEG. GOB. ARAGÓN ADM. LOCAL INSS	-0,32	0,15	2,65	28.900	EM.P.C.A. ARAGÓN	IBERCAJA
DIPUTACIÓN A CORUÑA	0,21	2,06	2,52	603	CAIXA GALICIA VII	AVIVA
DIPUTACIÓN BADAJOZ	-0,87	-0,26	----	733	AHORROPENSIÓN DOS	CASER
DIPUTACIÓ BARCELONA	2,30	-0,44	1,24	5.712	CAIXA CAT. VIII	CAIXACAT
DIPUTACIÓN CÁDIZ	-0,70	----	----	1.484	CAJASOL INSTITUCIO. 1	CASER
DIPUTACIÓN CASTELLÓN	-0,38	-0,68	----	1.682	PENSIOVAL III	AVIVA
DIPUTACIÓN CÓRDOBA	0,46	1,36	----	770	BBVA PENSIONES IV	BBVA

DIPUTACIÓN CUENCA	0,91	1,27	2,14	338	PENSIÓN F. BANESTO	SANTANDER
DIPUTACIÓ GIRONA	-4,94	-2,89	-0,60	408	PENSIONES CAIXA 3	SEGURCAIXA H.
DIPUTACIÓN GRANADA	-0,85	-0,28	1,56	1.847	AHORROPENSIÓN DOS	CASER
DIPUTACIÓN GUADALAJARA	-2,59	-2,73	----	1.612	IBERCAJA COLECT. 5	IBERCAJA
DIPUTACIÓN LEÓN	-0,62	1,28	----	1.261	FUTURESPAÑA EMPLEO II	AVIVA
DIPUTACIÓ LLEIDA	3,09	4,03	----	586	PENSIONES CAIXA 72	SEGURCAIXA H.
DIPUTACIÓN MÁLAGA	-1,91	----	----	1.541	UNIFONDO PENSIONES XV	AVIVA
DIPUTACIÓN OURENSE	-0,73	0,30	2,01	531	CAIXANOVA I FP	CASER
DIPUTACIÓN PONTEVEDRA	-0,78	0,19	1,87	507	CAIXANOVA I FP	CASER
DIPUTACIÓN SEVILLA	0,88	1,96	2,43	1.650	DIP.PROV.SEVILLA	BBVA
DIPUTACIÓN SORIA	0,82	0,49	1,78	515	FONDPOSTAL P. V	BBVA
GENERALITAT CATALUNYA	3,95	4,06	3,95	234.245	AMBIT GENERALITAT CATALUNYA	SEGURCAIXA H.
GOBIERNO CANTABRIA	-0,69	0,08	----	20.463	GOBIERNO CANT.	SANTANDER
PARLAMENTO GALICIA	-1,56	0,01	1,45	100	CAIXA GALICIA II	AVIVA
PRINCIPADO ASTURIAS	-1,13	1,90	2,98	3.190	ENT.LOC.PRINCP. ASTURIAS	CASER
PC CORPORACION. LOCALES	3,89	2,27	2,79	2.521	PENSIONES CAIXA 64	SEGURCAIXA H.
SERV. PUB. PDO. ASTURIAS	-1,53	-0,35	----	163	FCAH-09	CASER

SISTEMA D'OCUPACIÓ	2,01	-0,21	1,41
INDIVIDUAL R.F. MIXTA	-1,54	- 1,40	0,11
INDIVIDUAL R.V. MIXTA	-0,82	- 4,98	-0,59
SISTEMA ASSOCIAT	0,95	- 0,78	1,66

Dades: INVERCO i elaboració pròpia

Barcelona, 1 de març de 2011

Antonio Sánchez Sánchez

CEMICAL